

FDES Projekti

Jovan Kojičić

Centar izvrsnosti

Institut za javnu upravu, ljudska prava i životnu sredinu

Naša misija

Osnovni cilj Regionalnog instituta za javnu upravu, ljudska prava i životnu sredinu je da doprinese izgradnji regionalnih kapaciteta, sprovodi istraživanja i zagovara javno upravljanje, ljudska prava, održivi razvoj i zaštitu životne sredine, promoviše regionalnu saradnju, mir, vladavinu prava, pravdu, demokratiju i jednakost, da pomogne zemljama Zapadnog Balkana da se prilagode i osnaže kapacitete za vođenje pregovora o pristupanju Evropskoj uniji. Na institucionalnom nivou razvijamo istraživanja i programe u cilju jačanja individualnih i intelektualnih kapaciteta, strateškog planiranja, infrastrukture i organizacionih modela i modela upravljanja, kreiranja funkcionalnih politika i unapređenja profesionalnih performansi, sistema odgovornosti, planiranja i kontrole, potrebnih za integrisano upravljanje, politike i sistemsko djelovanje u svim oblastima i na svim nivoima. Zagovaranjem sistemske perspektive i važnosti integrisanog upravljanja snažno smo posvećeni ispunjavanju ciljeva i zahtjeva UN Agende za održivi razvoj 2030. Razvoj partnerstava i mobilizacija znanja naša su vitalna vodilja u naporima da unaprijedimo politike i prakse zasnovane na istraživanjima. Fokusirani smo na mobilizaciju i umrežavanje mladih diplomaca i profesionalaca iz Regiona koji su završili studije (i/ ili stekli titule magistara ili doktora nauka) na prestižnim univerzitetima u svijetu, specijalizovani su za različita znanja, a države ih najčešće ne koriste ili ne dovoljno.

Sprovođenjem **istraživačkih projekata**, davanjem preporuka, predloga i procjena, planiranjem politika, kreiranjem strategija, objavljivanjem materijala, razvojem novih **metoda i mehanizama**, edukacijom, organizovanjem **specijalističkih** skupova, stručnih sastanaka i obuka, kao i pružanjem **tehničke pomoći**, radimo na ostvarivanju ciljeva i saradujemo sa vladama, poslovnim sektorom, civilnim društvom i drugim ključnim akterima u ovom našem ambicioznom putovanju.

Biografija

Jovan Kojičić je profesor evropskog prava i ljudskih prava. V.d. je direktora FDES Regionalnog Instituta za javnu upravu, ljudska prava i životnu sredinu. Ima sveobuhvatno znanje o demokratiji i razvoju, životnoj sredini i održivom razvoju (i ciljevima), ljudskim pravima, inkluziji i rodu, nejednakim mogućnostima, planiranju politika, evropskim poslovima, međunarodnim odnosima, analizi razvoja politika i upravljanju projektima. Dr. Kojičić je diplomirao pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore u Podgorici. Doktorirao je pravo na Evropskom Univerzitetu Viadrina u Njemačkoj (2001/2005) sa fokusom na evropsko i međunarodno pravo životne sredine (Doktors der Rechte, Dr. iur.). Tokom doktorskih studija bio je nagrađen prestižnom stipendijom Njemačke službe za akademsku razmjenu (DAAD). Na Lund Univerzitetu u Švedskoj, gdje je i radio, završio je postdoktorat u oblasti ljudskih prava u međunarodnom pravu i odnosu prava prema društvenim promjenama, sa profilom koji se nalazi na presjeku prava i društvenih nauka, i zalaganjem za razvoj politika, globalne pravde, institucionalnih reformi i praksi (2008/2010). Pridružio se Fakultetu za državne i evropske studije (FDES) u Podgorici u aprilu 2008, gdje je i danas. Radio je kao konsultant na Vilijams Institutu Pravnog fakulteta Univerziteta u Kaliforniji, u Los Angelesu, Sjedinjenim Američkim Državama (2018/2019), kao istraživač i razvojni stručnjak u Egale Canada Human Rights Trust, u Kanadi (2018/2019). Bio je gostujući naučnik na Vilijams Institutu Pravnog fakulteta Univerziteta u Kaliforniji, u Los Angelesu, u Sjedinjenim Američkim Državama (2011), gostujući naučnik na odsjeku za evropsko, međunarodno javno i javno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta u Lajpcigu, u Njemačkoj (DAAD ponovni poziv, 2008). Od 2006. godine radio je na projektu Pravda na Balkanu: jednakost za seksualne manjine, što je preraslo u široki međunarodni pokret renomiranih profesora, advokata, javnih ličnosti i predstavnika civilnih organizacija, sa serijom istoimenih konferencija na Balkanu (2009, 2011, 2012, 2015). Radio je kao savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije (2011/2016). Od 2003, punopravan je član prestižnog Društva Jugoistočne Evrope (sa sjedištem u Minhenu, Njemačka). Bio je član studijske grupe (2001/2003) Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta u ECOSOC projektu za jugoistočnu Evropu. Obavljao je dužnost Generalnog sekretara Jugoslovenskog Forumu Mladih za Obrazovanje i Nauku – JUFOMON (1993/1995). Od januara 1992. godine radio je kao predsjednik Društva mladih ekologa Crne Gore (1992/2001). Tokom vremena, dr Kojičić je dobio mnoge nagrade, kao što su: Nagrada Egale Canada Human Rights Trust za uzornu posvećenost unapređenju globalnih LGBTI ljudskih prava, Toronto, Kanada (2017); DAAD stipendija za Evropsku Akademiju u Njemačkoj (2008); DAAD ponovni poziv - za akademska istraživanja (2008); Doktorska evropska stipendija II, njemačkog ministarstva obrazovanja i istraživanja i programa stipendiranja Evropske Unije (2005); Doktorska stipendija Evropskog Univerziteta Viadrina u Njemačkoj (2004);

Stipendija za akademiju Evropskog sistema ljudskih prava: Evropskog Univerziteta Viadrina, Savjeta Evrope i DAAD (2003). Dr. Kojičić je član DAAD Alumni kluba Crna Gora, član Evropske komisije za pravo seksualne orijentacije (ECSOL) za Crnu Goru, i predsjedavajući međunarodnom akademskom konferencijom "Pravda na Balkanu". Autor je brojnih naučnih članaka, knjiga, poglavlja u knjigama i teza u oblastima njegove stručnosti.

Specijalističke obuke: Mart 2014, [Aser Institut](#), Hag, Holandija: *Profesionalni certifikat – Pristup pravdi, Jačanje institucionalnih kapaciteta u vladavini prava (The T.M.C. Asser Institute)* | Novembar 2013, [Međunarodni centar za parlamentarne studije - ICPS](#), London, Velika Britanija: *Profesionalni certifikat – Menadžment i liderstvo*, ICPS (The International Centre for Parliamentary Studies) | Septembar 2003, [Evropski Univerzitet Viadrina](#), [Savjet Evrope](#) i [Njemačka služba za akademsku razmjenu \(DAAD\)](#), SR Njemačka: *Profesionalni certifikat – Evropski sistem ljudskih prava*, Frankfurt (O.), SR Njemačka | Novembar 1996, [Regionalni centar za životnu sredinu za centralnu i istočnu Evropu - REC](#), Mađarska: *Profesionalni certifikat – Liderski program za mlade lidere*, REC (*The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe*).

Doc. dr iur. Jovan Kojičić
Post-doc (Univerzitet u Lundu)
v.d. direktor, FDES Institut za javnu upravu,
ljudska prava i životnu sredinu

*Budite dio naših inspirativnih učenja i
napora u regionalnom umrežavanju!*

Centar izvrsnosti

Centar izvrsnosti predstavlja kreativno jezgro Instituta za javnu upravu, ljudska prava i životnu sredinu. Okuplja vodeće i visoko profilisane stručnjake. U svojim analizama fokusira se na aktuelne dileme i ukazuje na savremena dostignuća i standarde, usmjevavajući konkretan rad na izučavanju i pružanju najboljih praksi i rješenja u odnosu na interpretaciju (predmetnih) istraživanja, analiza i rasprava. Cilj je postići strateške programske odrednice, identifikovati resurse, obezbijediti dugoročnost i održivost najviših standarda i ciljeva, kao i efikasnost i efektivnost u razvoju, kreiranju i pružanju znanja i najboljih politika i izvrsnosti u njenom sprovođenju.

19. april 2021. godine

Sadržaj

1	Centar izvrsnosti	7
2	Profil Centra	8
3	Oblasti djelovanja Centra	9
	Figura 1: Analitički rad i strateško planiranje	10
4	Obrazovni rad	11
	Figura 2: Razvoj aktivnosti i uticaj Centra	13
5	Obrazovni programi	14
Program 1	Liderski program	15
Program 2	Evropska Unija na Balkanu: Integracije i povezivanje	17
Program 3	Životna sredina i održivi razvoj	18
Program 4	Ljudska prava i crnogorski razvoj	20
Program 5	Diplomatija: Teorija i praksa, globalni izazovi	21
Program 6	Ekonomski razvoj: Procesi, strategije i vizija	23
Program 7	Mediji i politika	24
Program 8	Javna uprava	25
6	Inicijalna vizija ostvarivanja rada Centra	26

Centar izvrsnosti

Centar Izvrsnosti (CoE) uključuje obrazovni rad, pod čijim okriljem će se realizovati programi za obuku lidera, pružati podrška na svim nivoima učenja, znanja i napredovanja i razvijati potrebne vještine za izvrsnost kandidata u upravljanju. Sadržaji programa ukorijenjeni su na najvišim standardima savremene nauke i iskustava, pružaju odgovarajuće znanje i najbolju praksu u razvijanju administrativnih, socijalnih i emocionalnih vještina neophodnih za upravljačku izvrsnost. U cilju koordinisanog strateškog planiranja i procjena u svim društvenim segmentima CoE uspostavlja analitički rad (Think Tank). U izvještajima, studijama, publikacijama, analizama, putem kampanja, diskusija, saradnjom i konferencijama, CoE će nuditi odgovore na sva društvena pitanja i pružati podršku ukupnom društvenom razvoju.

Profil Centra

CoE predstavlja resurs kompetencija, koji pruža liderstvo, istraživanja, obuku, koordinaciju i podršku u realizaciji ciljeva i programa. Sastoji se od visoko kvalifikovanih pojedinaца iz različitih disciplina, koji su vrhunskog znanja i kompetencija i koji će širiti najbolje prakse u identifikaciji resursa i realizaciji programa obuke.

CoE podrazumijeva udruženu stručnost i resurse, kako bi se unaprijedile sposobnosti i vrijednosti do nivoa izvrsnosti i postigle najbolje performanse kompetentnog djelovanja i zagovaranja.

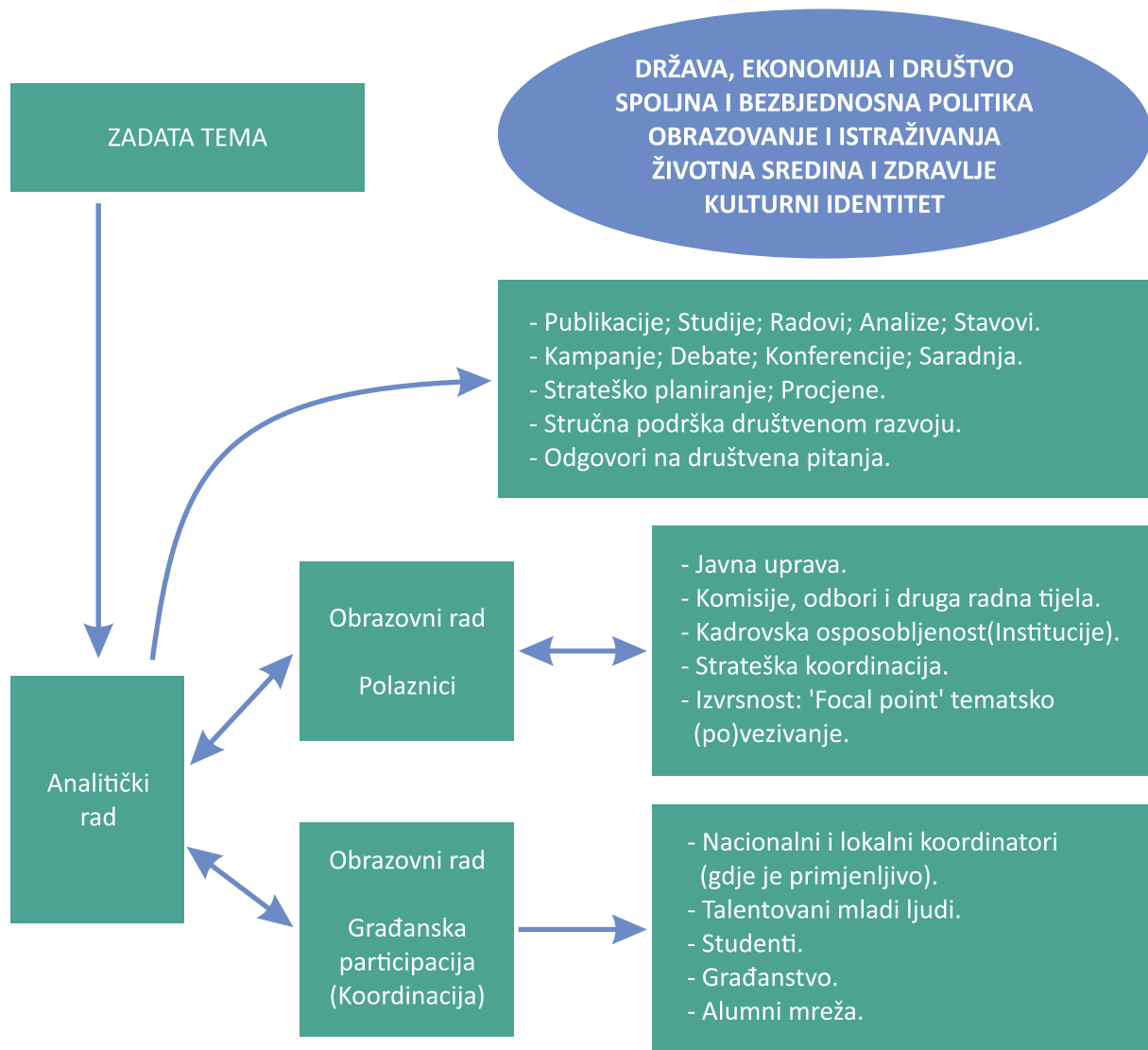
CoE uključuje obrazovni rad, pod čijim okriljem će se realizovati programi za obuku lidera, pružati podrška na svim nivoima učenja, znanja i napredovanja i razvijati potrebne vještine za specijalističku izvrsnost. Sadržaji programa bazirani su na najvišim standardima savremene nauke i iskustava, pružaju visoko profilisano znanje i najbolju praksu u razvijanju liderskih, socijalnih i emocionalnih vještina neophodnih za izvrsnost. Namjera je da se postigne osposobljenost polaznika, kao izraz najbolje brige za rješavanje različitih pitanja u disciplinama, u svim segmentima našeg života.

CoE uspostavlja analitički rad (Think Tank) u cilju koordinisanog strateškog planiranja i procjena u svim društvenim segmentima. U izvještajima, studijama, publikacijama, analizama, putem kampanja, diskusija, saradnjom i konferencijama, CoE će nuditi odgovore na sva društvena pitanja i pružati podršku ukupnom društvenom razvoju. Na taj način, CoE će pružati informacije o aktuelnim temama i dešavanjima, kako bi o tome moglo odgovorno da se raspravlja i zagovara na različitim događajima.

Oblasti djelovanja

DRŽAVA, EKONOMIJA I DRUŠTVO	OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJA	ŽIVOTNA SREDINA I ZDRAVLJE	SPOLJNA I BEZBJEDNOSNA POLITIKA	KULTURNI IDENTITET
Vladavina prava	Obrazovni rad	Održivi razvoj i ciljevi	Bezbjednosna politika i transatlantsko partnerstvo (NATO)	Duhovni identitet i nasljeđe
Demokratija	Analitički rad (Think Tank)	Održivo i participativno upravljanje	Evropska politika i integracije	Multikulturalizam
Ekonomija	Evro-atlantske integracije	Klimatske promjene	Globalne promjene i izazovi	Kolektivno sjećanje: Kulturološki nesporazumi i raskoli
Ljudska prava Rod i rodna ravnopravnost	Slobodni i nezavisni mediji	Zaštita životne sredine i zdravlje	UN OEBS SE	Religija i vrijednosne orijentacije
Zdravlje	Nauka, tehnologija i inovacije	Poljoprivreda i šumarstvo	Klimatske promjene i politika životne sredine	Debatna kultura
Učešće javnosti i jačanje civilnog društva	Digitalizacija	Upravljanje otpadom	Demokratija i ljudska prava	Populizam i polarizacija
Lokalne politike i inicijative	Politička komunikacija	Investicije, Energija i Industrija	Regionalna saradnja i stabilnost	Kulturni identitet: evolucije i transformacije
Društvena pitanja	Kulturni identitet	Bezbjednost Izgradnja mira i rješavanje sukoba	Međunarodna saradnja	Društvena pitanja i dešavanja

Analitički rad i strateško planiranje

Obrazovni rad

4.1 Liderski program (obavezni program)

Discipline: Javna politika, pravo, ekonomija, političke nauke, sociologija.

Broj sati: 36

4.2 Evropska unija na Balkanu: Integracije i povezivanje

Discipline: Javna politika, političke nauke, ekonomija, pravo

Broj sati: 36

4.3 Održivi razvoj i klimatske promjene

Discipline: Javna politika, ekonomija, međunarodni odnosi

Broj sati: 36

4.4 Ljudska prava i crnogorski razvoj

Discipline: Pravo, ekonomija, političke nauke

Broj sati: 36

4.5 Diplomacija: Teorija i praksa, globalni izazovi

Discipline: Međunarodni odnosi

Broj sati: 36

4.6 Ekonomski razvoj: Procesi, strategije i vizija

Discipline: Ekonomija

Broj sati: 36

4.7 Mediji i politika

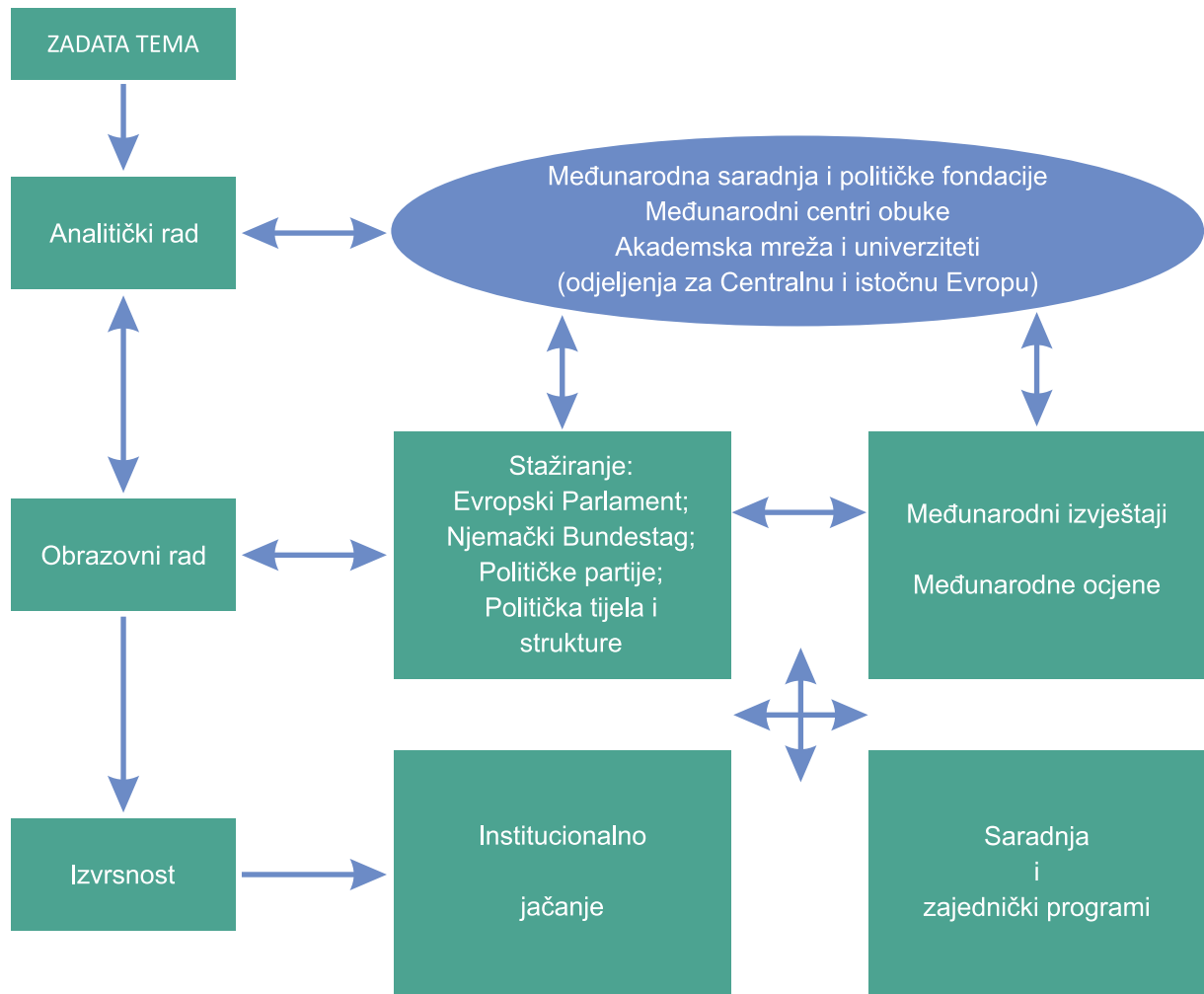
Discipline: Političke nauke

Broj sati: 36

4.8 Javna uprava

Discipline: Pravo, državna administracija

Razvoj aktivnosti i uticaj Centra

Obrazovni programi

LIDERSKI PROGRAM (obavezni program)

Discipline: javna politika, pravo, ekonomija, političke nauke, sociologija

Broj sati obuke: 36 sati

Cilj kursa: Liderski program predstavlja ključni segment vizije izvrsnosti. Glavni ciljevi su mobilizacija talenata i izgradnja liderskih sposobnosti i vještina do nivoa izvrsnosti. Namjera je da se unaprijede upravljačke funkcije i poveća efektivnost i efikasnost u realizaciji programa, u svim oblastima i sferama života.

Uslovljenost kursa: Liderski program se sastoji od obuke i mentorstva. Program obuke podrazumijeva usavršavanje liderskih, organizacionih i upravljačkih vještina polaznika (vidjeti u Rezimeu kursa). Pored liderskog, polaznik je u obavezi da pohađa i jedan od usko specifičnih programa sa liste obuke Centra i specijalizuje se za određenu oblast (najviše dvije oblasti). Ocjenjivaće se sposobnost i naročito praktični rad i rezultati u seminarskom pristupu polaznika u odnosu na specifične oblasti kursa. Polazniku koji bude ocijenjen sa „izvrsno“, dodijeliće se mentor, jedan od istaknutih društvenih predstavnika sa iskustvom u specifičnoj oblasti (o izvrsnosti kandidata). Mentor će nastaviti dalji rad sa polaznikom, usmjeravati aktivnosti i nadgledati napredovanje, pružati savjete, kao i podršku u karijeri kandidata.

Rezime kursa: U interesu osnaživanja budućeg uspjeha i odgovora na brojne izazove u društvu CoE promoviše *Liderski program*, za razvoj snažnih lidera u realizaciji društvenih programa i promjena, razvijajući kulturu visokih performansi, vrhunsko znanje i kompetencije. Unapređenje kvaliteta života svih građana i dostizanje najviših društvenih vrijednosti i vladavine prava su opredijeljenja koja nemaju alternativu. Vrhunsko znanje, rad i odgovornost, kao i upravljačka izvrsnost glavni su atributi na tom putu.

Liderski program osposobljava polaznike da razumiju, definišu i predvode strateško planiranje, inovaciju i promjene, unutar organizacionih struktura. Da razumiju političke trendove i globalne izazove. Sve to u kontekstu državnih strategija i pozicije Crne Gore. Polaznici će se učiti da analiziraju upravljačku i političku uspješnost, da prepoznaju socijalni i politički kontekst, institucionalnu snagu ali i slabosti, i razmatraju viziju budućeg razvoja. Posebno, polaznici će učiti o vještinama kako da usklade i postignu efikasnost i efektivnost u funkcionisanju, kompetencijama i kulturi ophođenja, u razumijevanju relevantnih stejkholdera, komunikaciji, razvijanju i vođenju dijaloga. Kako da razumiju različite faktore uticaja i osiguraju najbolje odluke. Koje su to vještine pregovaranja i zastupanja.

Koji je to radni ambijent koji vodi ka boljim performansama svih aktera, etičkoj izvrsnosti i funkcionalnoj strukturi cjeline koja je usmjerena na rezultat. Kako funkcioniraju digitalni svijet, njegove transformacije i kako ga upotrijebiti. Kako kreirati i definisati projektni problem, postaviti rješenja, odrediti smjernice, definisati realne ciljeve i upravljati i nositi odgovornost u (pred)vođenju procesa. Koji su to modeli efikasnog izvještavanja, odnosa i sinergije timskog rada. Kako jasno kreirati i postaviti ciljeve i mjeriti (pratiti) efikasnost, postizanje performansi i efikasno upravljanje. Kako poboljšati sopstvenu vrijednost, motivaciju i proces liderstva, i osnažiti podršku i inspiraciju drugih.

EVROPSKA UNIJA NA BALKANU: INTEGRACIJE

Discipline: javna politika, političke nauke, ekonomija, pravo

Broj sati obuke: 36 sati

Cilj kursa: Seminar će pružiti polaznicima znanje o reformi procesa integracije Zapadnog Balkana, kao i neophodne alate za razumijevanje promijenjene metodologije u procesu pristupanja EU. Ovaj interdisciplinarni program omogućit će polaznicima da efikasno razumiju i poboljšaju okvire zastupanja Crne Gore u pregovaračkom procesu i to kroz objektivne javnih politika, vladavine prava, ekonomije i političkih nauka. Cilj je upoznati polaznike sa revidiranim evropskim načelima pregovaranja, kako bi se unaprijedilo političko vođstvo, kredibilitet, dinamika i predvidivost crnogorskog procesa pristupanja i odgovorilo izazovima zahtijevane procedure.

Rezime kursa: Integracija Crne Gore u Evropsku Uniju predstavlja najvažniji spoljnopolitički prioritet i reformski proces države. Želimo aktivno sudjelovati u promjenama koje donosi metodologija pregovaranja i podržati najnovije evropske reforme u procesu integracije zemalja Zapadnog Balkana. Ovim programom želimo da osnažimo potencijal i doprinesemo boljem dijalogu, razumijevanju, boljoj informisanosti i političkom liderstvu. Da unaprijedimo znanje za nove predloge, ideje i značajno poboljšamo efikasnost i efektivnost integracionog procesa. Program obuhvata skup tematskih cjelina iz sfera javne politike, prava, ekonomije i političkih nauka i podrazumijeva analitički rad i pristup u odnosu na aktuelni status pregovora i preporuka EU. Analiziraćemo i pratiti ostvareni napredak i iskustvo u pregovaranju, unaprijediti znanje polaznika o ključnim načelima i vrijednostima i njihovoj primjeni u praksi, a u kontekstu aktuelnog procesa crnogorskog pristupanja i pregovaranja (u svim segmentima), učiti ih o/i razvijati vještine planiranja, pregovaranja i zastupanja, i usmjeravati na konkretne planove i pronalženje najboljih rješenja da bi efikasno i efektivno upravljali procesom i razvijali ambijent za poboljšanje crnogorskog napretka na evropskom putu. Program je zasnovan na konkretnim primjerima i analizama, a posebno će se voditi računa o tematskim cjelinama kao što su demokratija i vladavina prava, ljudska prava, zaštita životne sredine, ekonomija, mediji, bezbjednost i regionalna saradnja i stabilnost.

ŽIVOTNA SREDINA I ODRŽIVI RAZVOJ

3.1

ODRŽIVI RAZVOJ I KLIMATSKE PROMJENE

Discipline: javna politika, ekonomija, međunarodni odnosi

Broj sati obuke: 36

Cilj kursa: Glavni cilj seminara je učenje o/i razumijevanje koncepta, razloga i izazova održivog razvoja i klimatskih akcija. Namjera je da se promoviše održivi razvoj i unapređuje kadrovski potencijal, kroz uspostavljanje mreže ljudskih resursa, zasnovanih na znanju i najboljim standardima i programima, a koji će biti fokusirani na rješavanju konkretnih problema u praksi. Program seminara će istražiti odnos između znanja i aktuelne crnogorske politike životne sredine i stanja na terenu. Seminar se oslanja na pregovaračko poglavlje 27, životna sredina i klimatske promjene. Razvijaće se analitički pristup na bazi naučno zasnovanih argumenata i podsticati diskusija u cilju razvijanja realnih modela za rješavanje neophodnih izazova u implementaciji ključnih mjerila u pregovaračkom i crnogorskom razvojnom procesu.

Rezime kursa: Program je strukturiran u tri tematske cjeline. Prva cjelina će obuhvatiti razumijevanje koncepta, razloga i izazova održivog razvoja i učenje o ključnim procesima u životnoj sredini, sa posebnim naglaskom na ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih nacija (SDGs) i životna sredina za Evropu. Ono će se razmatrati u kontekstu crnogorskih politika i prilika (poglavlje 27), definisanju institucionalnih kapaciteta, primjerima kako ovi procesi funkcionišu i neophodnosti integrisanja ekoloških politika na svim nivoima i u sve sektorske oblasti. Razvijaćemo diskusiju o razvoju institucionalnih reformi, o održivim tehnologijama i investicijama u životnoj sredini, važnosti participativnog pristupa i dijaloga, održivim resursima, smanjenju štetnih efekata po životnu sredinu, održivom planiranju i upravljanju. Druga tematska cjelina seminara će pružiti učenje o Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC) i sporazumu iz Pariza (Paris Agreement - PA). Raspravljamo koji su to faktori inercije u crnogorskom kontekstu za uspostavljanje realnih mjera i aktivnosti adaptacije na izgradnji održivih rješenja kao odgovor na klimatske promjene, kao što su održiva energija,

niske emisije ugljenika u različitim sektorima i sl. Treća cjelina, podrazumijeva seminarski pristup radu i tražiće od polaznika da na bazi naučno zasnovanih mogućnosti analiziraju i rade na rješavanju scenarija problema u implementaciji crnogorske politike u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

Napomena: Po istom modelu razvijajuće se programi obuke u svim drugim segmentima politike životne sredine vis-à-vis (Program 3.2) Upravljanje otpadom; (Program 3.3) Održivost upravljanja šumama; (Program 3.4) Vodno blago; (Program 3.5) Zaštita vazduha itd.

LJUDSKA PRAVA I CRNOGORSKI RAZVOJ

Discipline: pravo, ekonomija, političke nauke

Broj sati obuke: 36

Cilj kursa: Seminar istražuje veze između ljudskih prava i aktuelnog crnogorskog razvoja, uključujući i osvrt na adekvatne segmente procesa evropskih integracija. Kroz multidisciplinarni fokus u odnosu na pravo, ekonomiju i političke nauke seminar će polaznicima pružiti osnovno teorijsko i praktično znanje usresređeno na ostvarivanje ljudskih prava u kontekstu razvoja, ali i interakcije koje ono uslovljava. Kombinovano će se analizirati ekonomski razvoj u odnosu na koncept ljudskih prava, ali i izazove siromaštva i nejednakosti u društvu. Uspostaviće se i veza sa UN Programom održivog razvoja 2030 i obavezama koje iz toga proističu za Crnu Goru. Učiće se i o vještinama zagovaranja i zastupanja, mogućnostima finansijske pomoći i strategijama razvoja. Kroz seminarski pristup, radiće se na rješavanju ključnih pitanja, putem zadatih scenarija, da bi se poboljšalo praktično znanje i osposobljenost polaznika za rješavanje gorućih pitanja politike na terenu.

Rezime kursa: Osnovne vrijednosti našeg društva su sloboda i jednakost za sve, bez obzira na etničku pripadnost, vjeru, političke stavove, rod i/ili seksualnu orijentaciju. Ove vrijednosti su univerzalne i najvažnije. Seminar polazi od predstavljenih političkih odrednica i istražuje interakciju između ljudskih prava i razvoja, istovremeno ukazujući na ključna pitanja koja zahtijevaju unapređenje aktuelnog stanja na terenu u smislu daljeg razvoja, ali i razvoj politika i zagovaranja na svim nivoima. Krajnji cilj je da polaznici seminara prodube razumijevanje o ljudskim pravima, uzajamnoj interakciji između ljudskih prava i razvoja crnogorskog društva, sa posebnim akcentom na socijalna i ekonomska prava, u cilju razumijevanja protivteže na relaciji - siromaštvo v. ljudsko dostojanstvo v. ekonomsko blagostanje.

DIPLOMATIJA: TEORIJA I PRAKSA, GLOBALNI IZAZOVI

Discipline: međunarodni odnosi, političke nauke

Broj sati obuke: 36

Cilj kursa: Seminar istražuje teoriju i praksu savremene diplomatije u kontekstu globalnih izazova i digitalne revolucije, regionalnih, evropskih i mediteranskih pitanja, a u odnosu na orijentaciju i položaj Crne Gore u aktuelnom diskursu. Istraživaće se širok spektar oblasti i međunarodnih odnosa, sa fokusom na diplomatsko i profesionalno osposobljavanje polaznika, diplomatske aktere, procese i politike u različitim kontekstima, da bi se razumjelo kako zapravo diplomatija funkcioniše. Pored učenja osnovnog vokabulara, protokola i diplomatskih metoda koji će polaznicima obezbijediti specifično znanje i vještine u oblasti diplomatije i međunarodnih odnosa, seminar će kombinovati praktične vježbe i seminarsku diskusiju. Namjera je da se kod polaznika razvija kreativan pristup za rješavanje složenih i vrlo specifičnih pitanja, koji nadilaze uska polja stručnosti, da upotrijebe savladane tehnike, vještine i znanja, kao i sopstvenu kreativnost u rješavanju zadatih scenarija.

Rezime kursa: Polazeći od pozicije koju Crna Gora ima u regionu, njenoj ulozi u procesu evropskih integracija, kao i članstva u Sjevernoatlantskoj alijansi, posvećeni smo snažnijem strateškom djelovanju baziranih na evro-atlantskim vrijednostima i jačanju vanjskih odnosa Crne Gore. Da bi to postigli, radićemo na unapređenju strategijskog djelovanja, usavršavanju diplomatskih vještina i profesionalne osposobljenosti, pripremajući i osposobljavajući kadrovski potencijal za karijeru u različitim sferama politike (životna sredina, ljudska prava, vladavina prava - javna uprava). Cilj nam je da izgrađujemo osposobljen kadar kako bismo pomogli proces snaženja crnogorske diplomatije, pomogli našoj ekonomiji, motivisali potencijalne investitore za ulaganja u Crnu Goru i unaprijedili status naše zemlje i naših građana u inostranstvu. Program obuhvata učenje o diplomatiji, njenim karakteristikama i važnosti, kako diplomatija funkcioniše i koji su instrumenti i alati za postizanje diplomatskih ciljeva. Razmatraće se karakteristike diplomatije u različitim oblastima i scenarijima, u bezbjednosnoj sferi, sajberbezbjednosti, kod rješavanja sukoba, kulturi, ekonomiji, trgovini, životnoj sredini, ljudskim pravima, humanitarnim krizama, kao i uticaju novih tehnologija na diplomatiju. Pružiće se osvrt i na transatlantsko partnerstvo i programe (po) vezivanja. U takvim razmatranjima razvijaće se diskusije i podsticati praktični rad polaznika, usmjeravajući ih na nove mogućnosti za saradnju, napredak i snažnije predstavljanje crnogorskih interesa u kontekstu aktuelnih izazova. In-

sistiraće se na definisanju i minimiziranju potencijalnih rizika i što jasnijem zastupanju i pozicioniranju crnogorskih interesa u posmatranom scenariju. Prema zadatoj temi/scenariju, svaki polaznik seminara treba da osmisli sopstvenu analizu crnogorske diplomatije, i da u skladu sa naučnim tehnikama, metodama i instrumentima za postizanje ciljeva predstavi perspektivu i ulogu crnogorskih interesa u međunarodnim okvirima.

EKONOMSKI RAZVOJ: PROCESI, STRATEGIJA I VIZIJA

Discipline: ekonomija

Broj sati obuke: 36

Cilj kursa: Cilj seminara je da polaznicima pruži aktuelnu teorijsku i empirijsku osnovu o procesima, strategiji i viziji crnogorskog ekonomskog razvoja. Polaznici će učiti o trenutnoj organizaciji crnogorske ekonomije, kao i aktuelnim procesima i strukturnom prilagođavanju, kako bi razumjeli potencijalne ključne pokretače potencijalnih promjena, u odnosu na lokalne/nacionalne prilike i tokove svjetske ekonomije. Kroz istraživački pristup, insistiraće se na analitičkim vještinama i aktivnoj ulozi polaznika.

Rezime kursa: Seminar analizira aktuelne procese međunarodnih integracija i položaj Crne Gore i zemalja u okruženju s tim u vezi. Predstaviće se ključne smjernice koje generišu razvojni potencijal Crne Gore, institucionalni okvir, ekonomska regulativa i politika, turistički, energetske i poljoprivredni resursi i potencijali, digitalizacija, trgovinski režim, prenos kapitala i unapređivanje poslovnog ambijenta. Analiziraće se interakcije između uspostavljenog ekonomskog strukturnog ambijenta i globalnih ekonomskih prilika i trendova. Posebno, uticaj pandemije COVID 19 na strukturu i tokove globalne i regionalne ekonomije, kao i na uticaje koje ono vrši na crnogorsku ekonomiju. Analiziraće se različiti scenariji, potencijalna ekonomska partnerstva, nove razvojne strategije i novi uslovi trgovine, ekonomskih i investicionih tokova, kao i aktuelne performanse crnogorske ekonomije da odgovori aktuelnim, razvojnim integracionim i ekonomskim izazovima.

MEDIJI I POLITIKA

Discipline: Političke nauke, Sociologija (politička sociologija), Komunikologija

Broj sati obuke: 36

Cilj kursa: Seminar će polaznicima pružiti radno znanje o važnosti i ulozi medija u savremenoj politici. Cilj je da polaznici razumiju ulogu i funkcionisanje ovog kompleksnog odnosa, uključujući i ulogu medija u kontekstu moderne demokratije i društva. Koristiće se deskriptivni, istorijski, komparativni i analitičko-sintetički metodološki pristup i razmatrati dublji smisao cjeline ovih odnosa, kao i njihova međusobna povezanost (interakcija). Insistirće se analitičkom pristupu i studiji slučajeva, kako bi se na konkretnim primjerima učilo o tome kako ovi odnosi funkcionišu, poruke koje se šalju i kako ono utiče na političke i društvene procese. Sintezom svih analiziranih aspekata posmatraće se jedinstvena cjelina složenosti ovih odnosa, kao i njihov aktuelni kontekst u crnogorskom društvu.

Rezime kursa: Mediji imaju ključnu ulogu u izgradnji demokratskog društva. Oni takođe predstavljaju značajan činilac u političkoj komunikaciji, između vlasti i političke javnosti i utiču na političke i društvene procese. Štaviše, imaju moćan uticaj na politiku i dominantnu ulogu u kreiranju uvjerenja i društvene stvarnosti. Često, ono može biti kontradiktorno njihovoj osnovnoj ulozi u plasiranju vjerodostojnih i pravovremenih informacija u informisanju. Šta je „objektivno“, a šta „istina“? Javlja li se senzacionalizam, uslovljen profitom, politikom i/ili ideologijom i postoji li dijalog o ključnim pitanjima na crnogorskoj medijskoj sceni? Kako se percipira „javnost“ i da li se jača građanska svijest? Kako mediji sakupljaju, stvaraju i usmjeravaju informaciju koju plasiraju javnosti? Razmatraće se i društveni, ekonomski i regulatorni kontekst u kojem mediji egistiraju. Na koji način mediji djeluju i utiču na mišljenje i promjene koje s tim u vezi mogu donijeti u javnosti? Analiziraće se stvarna uloga medija u politici i njihov uticaj na javnost kao izvor informacija, te odnosi koji na toj relaciji egzistiraju. Metodom sinteze, analizirani slučajevi i tematska razmatranja doprinijeće jedinstvoj cjelini posmatranja složenosti ovih odnosa kroz istorijski, komparativni i deskriptivni pristup, uključujući prilike na crnogorskoj medijskoj sceni, poštovanje etičkih pravila u izvještavanju i kvalitetu plasiranih informacija, kao i doprinos stvarnim vrijednostima u razvoju crnogorskog demokratskog društva.

JAVNA UPRAVA

Discipline: Pravo, državna administracija

Broj sati obuke: 36

Ciljevi kurseva: Različiti seminari (8.1) o Inspekcijskom nadzoru, (8.2) Upravno-sudskim postupcima, (8.3) Radnom pravu, (8.5) Službeničkom sistemu i (8.6) Prekršajnim postupcima, dizajnirani su za predstavnike državnih organa, i posebno za privredne subjekte sa ciljem da polaznici dobiju konkretna znanja o zaštiti njihovih prava i javnog interesa i da razumiju pravilno sprovođenje zakona u praksi. Programi obezbjeđuju učenje o ključnim instrumentima da se identifikuju problemi i nedostaci u odnosu na konkretne slučajeve u praksi (na primjer privredni subjekti vis a vis inspektori), da polaznici razumiju procese pravilne primjene zakona, da adekvatno zaštite svoja prava, umanje finansijske gubitke ili izdatke zbog neadekvatne i/ili pogrešne primjene zakona i obezbijedi se pravedan i jednak pristup sistemu pravde za sve članove društva, uključujući i privredne subjekte.

Rezime kurseva: Seminari se sastoje iz dva dijela, uvodnog teorijskog (nužnog) i praktičnog koji se realizuje kroz scenarija. Prvi dio programa se odnosi na osnovno upoznavanje polaznika sa ključnim pojmovima predmetne problematike (inspekcijski nadzor, upravno-sudski postupci, radno pravo, službenički sistem i prekršajni postupci). Drugi, dominantni dio programa se odnosi na praktičnu primjenu zakona, odnosno na scenarija, kada će polaznici raditi na simulaciji konkretnih slučajeva u skladu sa (predmetnim) zakonima, i posebnim naglaskom na ključne tokove i zaštitu interesa svih strana u takvim procesima, postupcima i postupanjima. Programi takođe uključuju module (Moduli 1 i 2), sve do nivoa postizanja specijalističkog znanja i vještina (Modul 3: 36 sati).

Inicijalna vizija ostvarivanja rada Centra

CoE ima svoj Operativni tim, koji će raditi na ostvarivanju zadataka. Izabrani pojedinci će u svom portfoliju imati zaduženja da brinu o poslovima i aktivnostima Centra. Osnovni kriterijumi izbora su da imaju aktivno znanje najmanje jednog iz grupe vodećih stranih jezika (engleski, francuski, njemački, španski), da su usko specijalizovani za jednu ili dvije tematske oblasti, i da su sposobni da u relativno kratkom roku proizvedu 5 do 10 stranica jasnog, konkretnog i analitički upotrebljivog materijala, zasnovanog na naučnim argumentima i stvarnim činjenicama.

Procjena sposobnosti i znanja svih zainteresovanih kandidata će se ocjenjivati na bazi priložene biografije i eseja koji će biti dužni da napišu u odnosu na konkretno zadatu temu i ne duže od tri stranice teksta. I to, prva stranica teksta treba da objasni obavezni teorijski okvir (naučni osnov i teoriju/teorija po sopstvenom izboru), druga stranica eseja treba da pokaže funkcionalnost korištenog naučnog osnova/teorija u praksi, u odnosu na zadatu temu; dok treća stranica eseja treba da bude zaključak i preporuke u odnosu na zadatu temu.

Autori: Jovan Kojičić;

Izdavač: Fakultet za državne i evropske studije, Podgorica;

Za izdavača: Đorđije Blažić; **Edicija:** Projekti, knjiga 1;

Urednik: Aleksandar Samardžić; **Online izdanje:** <http://www.fdes.me/>

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-537-19-7
COBISS.CG-ID 17188868